СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

ГОЛОВНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 84. — Джерзи Ситі, Н. Дж., середа, 11. квітня, 1923.

VOL. XXXI. — No. 84. — Jersey City, N. J., Wednesday, April 11, 1923. — THREE CENTS

ГРІЗЬБА ВЕЛИКОГО БУДІВЕЛЬНОГО СТРАЙКУ

НЮ ЙОРК, 7 квітня. — Будівельні юнії мають на слідуючий тиждень предложити роботодавцям домагане підвишки робітничої заплати та загрозити, що на случай не вволення їх волі робітники вийдуть на страйк. Відносилобся се покищо до Ню Йорку, хоча після правдоподібности рух скоро перенісбився на другі великі міста. Домагана підвишка виносить від 1 до 2 долярів за день.

СУД ВІДКИНУВ ВСІ ДАЛЬШІ ПРОЦЕСИ ЗА ГЕРИНСЬКУ МАСАКРУ СКЕБІВ

МАРІОН, Илинойс, 7. квітня. — Наслідком того, що лава присяжних суддів увільнила вчора вже другу частину майнерів, обжалованих за масакру скебів в Герині з послідного червня, державна прокураторія заявила, що вона не думає вести дальших судових кроків проти других виновників.

Державний прокуратор заявив притім, що видимо в повіті Віліямсоні не можна добитися справедливости. На се, однак, заявив судда Гартвел, що провадив послідну росправу проти обжалованих за геринську масакру, що прокуратор повинен винити не других, але самого себе.

АГІТАЦІЯ ЗА ПРИСТУПЛЕННЄМ АМЕРИКИ ДО ЛІГИ НАРОДІВ

ВАШІНГТОН, 7. квітня. — Пенсилванійський сенатор Пепер виступив з публичною заявою за приступленнєм Злучених Держав до Ліги Народів. Сенатор заявився за тим, аби президент Гардинг предложив дальші проекти в сій справі, щоби справа могла бути передискутована, заким збереться новий конгрес.

Пепер додає, що при нагоді свого приступлення до Ліги Злучені Держави повинніб предложити домагання деяких змін в конституції Ліги. На всякий случай Америка мусить се зробити, бо нігде в світі нема другого способу на запобіжение війни.

АМЕРИКА УСТАНОВЛЯЄ ВИСОТУ ВІДШКОДОВАННЯ ДЛЯ СЕБЕ ВІД НІМЕЧЧИНИ

ВАШІНГТОН, 8. квітня. — Американський уряд установив висоту відшкодовання, якого він буде жадати від Німеччини титулом поверненя военних шкід, на 1 міліярд 187 міліонів 736 тисяч 867 долярів.

Уряд припоручив свому представникови на межиаліянтській комісії претенсій зложити таке домагане, зазначуючи рівночасно, що се лишень тимчасовий рахунок, опертий на 12,319 покищо предложених домаганях. Коли дальші претенсії будуть зголошені, уряд предложить дальший рахунок. Весь дотеперішний рахунок се домагання приватних горожан за военні школи, такі як втрата життя та власности на „Лузитанії".

ЗА ЗМІНОЮ ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНА

ВАШІНГТОН, 8. квітня. — Іміграційний комітет торговельної палати Злучених Держав виступив з публичною заявою в користь облекшення іміграційних обмежень та допущення до Злучених Держав більшого числа нових іміграпів.

Комітет заявляєсь за тим, аби до Америки впускати не 3 процент числа імігрантів з поодиноких країв в 1910. році, але по 5 процент. Далі заява виступає за ріжними проектами вибору імігрантів з північної Европи; в тій цїли радиться межи инчим розвести широку пропаганду серед північно-европейських країв про Америку. Заява піддає також пиян, після котрого конгрес мавби дати президентови Злучених Держав права допускати час від часу троха більше імігрантів, нормуючи в той спосіб їх доплив після економічних потреб краю.

ІТАЛІЙСЬКІ РОБІТНИКИ В АМЕРИЦІ ПРОТИ ФАШИСТІВ

НЮ ЙОРК, 8. квітня. — За почином юнії італійських кравців розпочали серед італійських робітників в Америці організацію, яка кладе собі за ціль винищене фашизму.

В тій цілі юнія скликала на нині конгрес італійських робітників, який має придумати форми організації „Анти-фашистського Союза". Юнія закидає італійській амбасаді в Вашінгтоні, що вона ширить фашизм серед іатлійських робітників в Злучених Державах.

ПОКІНЧЕННЄ СТРАЙКУ ПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ

НЮ ЙОРК, 8. квітня. — Межинародна Юнія Портових Робітників („Лонгшорменів") погодилася з підприємцями про умови праці для робітників, ладуючих вугля, та в той спосіб покінчила страйк, що почався кілька днів тому. Робітники дістали підвишку.

НАВІТЬ СТАЛЕВА КОМПАНІЯ

НЮ ЙОРК, 9. квітня. — Найбільша сталева компанія „Де Юнайтид Стейтс Стіл Корпорейшен" оголошує 11-процентову підвишку заплати своїм робітникам.

Підвишка входить в житте з найблизшого понеділка. Відноситься вона до яких 150,000 робітників. Компанія заявляє, що підвишка буде коштувати її пів міліона долярів тижнево або 26 міліонів річно.

СУД УНЕВАЖНЮЄ ЗАКОН ПРО МІНІМАЛЬНУ ЖІНОЧУ ПЛАТУ

ВАШІНГТОН, 9. квітня. — Найвисший Суд Злучених Держав орік нині, що ухвалений конгресом закон про мінімальну (найнизчу) заплату для жінок та молодітних дівчат в Дистрикті Колумбія є незгідний з конституцією та неважний.

Рішене суду вважають дуже важним не лишень з огляду на те, що він безпосередно дотикає яких 12,500 дівчат та жінок в Дистрикті, але й тому, що він був основою подібних законів по ріжних стейтах передусім в нюйорськім, канзаськім, каліфорнійськім, орегонськім, висканськім та вашінгтонськім.

У. Н. СОЮЗ

ПРИЙМАЄ В ЦВІТНІ, МАЮ І В ЧЕРВНІ, 1923, НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ, БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНІ У. Н. СОЮЗА, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЄДНУЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ЯК НАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ, А ТАКОЖ ДІТИЙ!

ПОДБАЙТЕ, ЩОБ ЗА СЕЙ ЧАС У. Н. СОЮЗ ДІЙСНО ЗРІС ЗНАЧНО В СИЛУ ЧЛЕНІВ І МАЙНА ДЛЯ ДОБРА І СЛАВИ УСЬОГО ЧЛЕНСТВА І УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ.

ВІДДІЛИ МОЖУТЬ СІЙ АКЦІЇ ПОМОГТИ ТАКОЖ І ВІДПИСАННЄМ ВСТУПНОГО У СЕБЕ.

ТОЖ ДО ДІЛА, НЕХАЙ ДЕНЬ 1-ого ЛИПНЯ ВИКАЖЕ ВЕЛИКИЙ ЗРІСТ У. Н. СОЮЗА!

БОМБА ПРОТИ КУ-КЛАКС-КЛЕНА

В шікаговській газеті „Дон" (Зоря), що стоїть близько потайної організації Ку-Клакс-Клена, ба навіть уважається її офіціяльним органом, вибухла в пятницю бомба. Редактор газети каже, що він дістав недавно листи з погрозами. Вибух знищив обстанову канцелярії, але не покалічив нікого, бо случився в ночи, коли в уряді нікого не було. Поліція розвела слідство за виновниками.

ПОВАЖНИЙ ВІК

Пенсилванійська зелізниця хвалиться, що найстаршим її уділовець має 104 роки; є ним пані Ярнал. Вік свій виявив другий уділовець, що дав пані Ярнал право заступництва і написав на повновласти олівцем, що дня 23. квітня с. р. вона скінчить 104 роки.

В Ню Йорку знов обходила недавно свої 108-і уродини одна Жидівка Саля Гольд на імя, а обходила їх в той спосіб, що продавала газети в крамниці свого 74-літного синка.

ТІЛЬКО ЇМ ЩЕ ВІЛЬНО

Один вашінгтонський полісмен, стоячий на перехрестю вулиць для регульовання руху, заарештував молодих новоженців за те, що вони їхали з великим гуком, трублячи на автомобілевих трубках, та подзвонючими ріжними таражкалами, поначіплюваними до авта. За арештованими поїхав до суду весь весільний коровід. Коли судда випитав полісмена за причину арештовання, він назвав його поступком крайною глупотою. „Богато людий жениться в своїм життю лишень раз, і вони повинні мати право обходити своє весілле хочби з трохи більшим стукотом. Їм треба дозволити трубіти й на сорок трубах, як лишень захочуть". Опісля судда відпустив новоженців, щоби вони могли ще зловити зелізничий поїзд.

ПОВСТАНСЬКИЙ РУХ НА УКРАЇНІ

Згідно з донесеннями українського державного політичного управління їм ліквідовані повстанські загони Примака і Загорного, які оперували в Чигиринському і Черкаському повітах. Оба отамани були взяті після упертого бою, при чому забрано богато рушниць, кулеметів і ручних гранат. На допиті Примак заявив, що за останні чотири місяці його загоном було знищено 132 представника совітської влади.

ДОДАТКОВО ЗЛОЖИЛИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ

1. З Детройт, Міш. збірку з хрестин переслав п. І Комаринський $10.00.

Зложили: Андрій Комаринський $2.00. По $1.00 Стефан Михалюк, Ілія Горбаль молод., Янастазія Горбаль, Андрій Геpич, Стефан Франків, Олекса Здапкевич, Теодор Гапа, Іван Комарський.

2. З Ню Гейвен, Конн., від Михаїла Лисий переслав п. М. Довгий $2.00.

3. З Філядельфії, Па., з протестаційного віча яке відбулося дня 25. марта переслав збірку п. М. Дармограй $66,55.

Разом з попередно оголошеною сумою зложено на фонд $28,616.60.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 12-го марта с. упокоївся бл. п. п. Михайло Стислий, член тов. Вільність в Америці, від. 172. У. Н. Союза. Покійний родився в селі Настасові, повіт Тернопіль. До Америки прибув тому майже 20 літ. Був свідомим громадянином і брав чинну участь в справах народніх, а зокрема в організаційній праці У. Н. Союза. Він був основателем тов. Вільність в Америці і щиро працював над успішним його розвоєм. Будучи одним з найстарщих еміґрантів із села Настасова, та перебуваючи в Ню Йорку, подав помічну руку не одному із краянів, які вдячностю споминати будуть Покійного.

В послідних роках підупадав на здоровлю і умер на сухоти в домі своєї дочки, Наталки, в Спринг Велі, Н. Й., проживши 54 роки.

В покійнім стратило наше Товариство примірного члена і урядника, а наше громадянство щирого патріота, якого рука все була щедра на всякі патріотичні цілі.

Хай земля буде Йому пером!

НЮ Йорк, Н. Й., 30. марта, 1923.

Ню Йорк, Н. Й., 30. марта, 1923.

ЗРІСТ ПОШЕСТИЙ НА УКРАЇНІ

Наркомздар України зробив звіт на засіданю української комісії ліквідації голоду про збільшене пошестий не тільки в голодних районах, але і в інших місцевостях України. Надходять відомости про збільшене числа захорувань цингою, дезінтерією й сипняком з місцевостий з добрим урожаєм. Боротьба з пошестями не може провадитись ізза браку гроший. З 15. грудня по 15. лютого с. р. зареєстровано вмерлих серед населення України 48,000 людий; число хорих перевисшує 179,000 людий.

ЧЕРЕЗ ДІТОЧУ ЦІКАВІСТЬ

Громадка дітий, забавляючихся на вулиці в Бронксвилі, Ню Йорк, постановила розслідити, що находиться під великим зелізним кругом, який вони бачили на середині вулиці. Спільними силами троє з них підняли та усунули на бік віко та стали вдивлятися в темну яму, в якій гонила брудна вода міського каналу. Нагло одна дівчина похитнулася та впала до середини. На щастє, падаючи, схопила за край діри та повисла, баламкаючи ногами над каналом. На її крик поспішили її товариші. Але вони були заслабі, щоби витягнути її з діри. Діти стали кричати, але чим більше вони кричали, тим більше стоячі оподалік дозрілі люди тішилися, що діти так гарно забавляються. На щастє одна жінка, вчувши з хат діточий крик, поглянула через вікно і з гори побачила вмить ціле значінне ситуації. Вона збігла та витягнула дитину за руку на вулицю. Тепер дівчина хвалиться всім, що вона досвідчила, що під дорогою є вода, але вона вже не має охоти про се ще раз переконуватися.

ЗРУЧНИЙ ОПРИШОК

Нюйорська поліція арештувала онгоді 26-літного Едварта Догерті, властителя реставрану в Бруклині, котрий, як каже поліція, признався до 75 рабунків.

НА СОВІТСЬКІЙ ВОЛИНІ

В розмові із співробітником „Руспреса" особа, що була на советській Волині, подала слідуючі подробиці місцевого життя: Розвиток бандитизму викликав пересунення на Волинь кількох батальонів державного політичного управління, які розташовані в Житомирі і які висилають карні експедиції в ті райони, де були випадки бандитизму. В Житомирі оголошено наказ про збільшене репресій за нелегальний перехід польсько-советського кордону і за контрабанду. В звязку з тим наказом большевики збільшили кордонну охорону. Большевики стурбовані чутками про якийсь 7. петлюрівський виступ, який нині підготовлюється. В звязку з тим зросли репресії проти українських кооперативних і просвітних організацій.

С. ЄФРЕМОВ В КИЄВІ

З відомостий, одержаних з Києва з другої половини лютого, с. р. виясняється, що український учений С. Єфремов ще перебуває у Києві. Проектовану висилку вдалось відложити на неозначений реченець.

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ВІДДАЧІ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЧИНИ ПІД ПОЛЬЩУ. — УКРАЇНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ У ЛЬВОВІ

БЕРЛІН, 22. березня (марта). — Праські чеські газети з 20. с. м. повідомляють з Парижа, що у французького президента міністрів Пуанкаре явився митрополит Шептицький і зложив перед ним протест проти рішення аліянтів у справі Східної Галичини. Пуанкаре заявив, що антантське рішення він вважає обовязуючим.

Тісамі часописі повідомляють зі Львова, що у звязку з рішенням аліянтів у справі Східної Галичини відбулись протестуючі ЗІБРАННЯ І ДЕМОНТРАЦІЇ ЛЬВІВСЬКИХ УКРАЇНЦІВ. Проти демонстрантів була вислана ПОЛІЦІЯ. Між нею і демонструючою публикою прийшло до бійок. Було багато ранених та арештованих.

ТЕКСТ УХВАЛИ РАДИ АМБАСАДОРІВ ПРО ПРИЗНАННЄ ПОЛЬСЬКОЇ СУВЕРЕННОСТИ НАД СХІДНОЮ ГАЛИЧИНОЮ

ПАРИЖ, 18. марта. — Офіціяльний текст ухвали Ради Амбасадорів у справі признання польської суверенности над Східною Галичиною звучить:

„З огляду на те, що Польща постановила дати Східній Галичині автономічні свободи, узгляднюючі етнографічну відрубність краю, і з огляду на те, що Польща заключила з великими державами трактат про національні меньшости, ці держави признають суверенність Польщі над Східною Галичиною, а Польща перебирає на себе господарчі зобовязання, передбачені Сен-Жерменським трактатом і дотикаючі поділу австро-угорських довгів".

ПРОТЕСТ В УЖГОРОДІ ПРОТИ ВІДДАЧІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ПІД ПОЛЬЩУ

УЖГОРОД, столиця Підкарпатської Руси, 25. марта. — Дня 24. березня (марта) с. р. дав „Руський Театр" в Ужгороді жарт на 1 дію Миколаєнка „Артист" і 1-актову чеську оперу „В студні". Перед виставою виступив голова „Руської Хліборобської Партії", др. Михайло Брашайко і промовив до численно зібраної, головно чеської публики. Підніс, що рішенєм ради амбасадорів із 14. березня с. р. замкнено ланцюх, яким закований господарський розвій чесько-словацької републики, а Підкарпатська Русь стратила надію бути „золотим мостом" між цілою републикою і Сходом Европи. Запротестував проти ломання права самоозначення українського народу в Східній Галичині і на знак протесту попрохав публику встати, що публика і зробила.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ СВЯТА В КИЄВІ

КИЇВ, 18. березня. — Шевченківські свята в Києві пройшли цей рік тихо і непомітно. Без парадних ходів, без комісій, без тої напущености, чи щирого патріотизму, що було раніше. Не було навіть офіційного дня свята Шенченка. Дня 12. березня святковано скинене самодержавя і „по сокращенню" свят включено сюди й Шевченкове свято.

Одиноко, де щиро святковано цей день, це по нечисленних українських школах. Святкували його й офіційні клуби й організації але навіть без тої напушености, з якою святкують память якогобудь ревдіяча.

Найкраще відсвяткувала Шевченківське свято Всеукраїнська Академія Наук. Дня 12. березня о 1. год. дня прочитав академик С. О. Єфремів реферат на тему: „Шевченко й самодержавіє". Реферат був дуже гарно виложений. Публіки зібралось чимало.

Вечером відбувся концерт, чи як це називається „чашка чаю". Програма концерту була підібрана, цікава; настрій сімейний. Співали: арт. Н. Атаманюк, Катеринина, Шуйський, Панківський, Шаповал, Ревуцький. Деклямували: Маряненко, Нещадименко, М. Старицька і др.

Найбільше вражінне викликав М. Ревуцький своєю народньою думою: „Ой в неділю рано сине море грало". На енергічне прохане публики він відспівав ще пісню галицьких Січових Стрільців: „Журавлі".

На закінчене студентський хор відспівав низку пісень, як „Жалібний марш", „Умер поет", то що.

СПРАВА ВИРІШЕННЯ РУРСЬКОГО ПИТАННЯ

ЛОНДОН, 9. квітня. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що Велика Британія готова взяти участь в нараді над справою вирішення рурського питання, але британські дипломати заявляють, що не вірять, аби прийшло до такої конференції, а ще більше, аби така конференція привела до успіху.

ЛЕНІН ВМИРАЄ. — В МОСКВІ ЗАОСТРЕНА ЦЕНЗУРА

ВАРШАВА, 9. квітня. — Сюди приїхав з Москви американський кореспондент Ф. А. Мекензі, щоби подати телеграфічні відомости до Америки про стан недуги Леніна.

Він заявляє, що Ленін вмирає в Кремлі і для нього вже виходу нема. Він вже кілька разів був у вмираючім стані, одначе лікарі вспіли трохи відкріпити його сили і він досі тягнув, але вигляду для нього нема вже жадного.

Большевицький цензор дуже строго цензурує всі вісти, які виходять з Москви за границю і длятого він був змушений аж виїхати на кілька днів заграницю.

Большевицька влада невдоволена із заграничних кореспондентів і не хоче відновляти дозволу на побут тим кореспондентам, яким реченець скінчився.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorised July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1338 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПРОЩАННЄ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ОСТАННЯ НОТА ПОСЛА У. Н. Р. ДО НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Останній посол антибольшевицької України у Німеччині, др. Роман Смаль-Стоцький, дня 9. березня виїхав назавсігди до Праги, де його обрано професором Вільного Українського Університету.

На прощаннє він звернувся до німецького міністра закордонних справ з листом, якого зміст заслуговує на те, щоб зберігти цей лист для української історії.

У листі сказано:

„Пане Міністре,

Опускаючи Німеччину ,де я майже три роки був повіреним у справах Української Народної Републики, я маю доручення довести до відома Вашої Екселенції про слідуюче:

1. Відносини Німеччини до Укр. Нар. Републики, одинокої законної заступниці державної самостійности українського народу, почалися тим, що, незабаром по заключенню Берестейського миру, німецький офіцир на чолі узброєного ручними ґранатами військового відділу з наїженими баґнетами вдерся дня 28. квітня 1918 р. у будинок Центральної Ради у Київі і ЗЗБРОЙНОЮ СИЛОЮ РОЗІГНАВ ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

2. У війні українського народу з московськими большевиками, яка триває від 1919 р., німецький уряд, замкненнєм українських державних фондів у цїли паралізовання та ослаблення військової та господарської відпорної сили України, став по стороні її ворогів і нарешті дня 11. листопаду 1922 р. поширив Рапальський договір на Україну, не зважаючи на голос цілого українського народу, який, від монархістів-гетьманців до українських комуністів, вже чотирі роки зі зброєю в руках бореться проти окупації. Цим самим НІМЕЧЧИНА СВІДОМО ВПЛИНУЛА НА ПРАВО САМООЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В НЕКОРИСНУ СТОРОНУ.

3. У гострій суперечности до всіх міжнародно-правних звичаїв дня 6. лютого 1923. зірвано відносини Укр. Нар. Републики до Німеччини в тій формі, що на зарядженнє міністерства закордонних справ, не вичікуючи жадного судового рішення, узброєні КРИМІНАЛЬНІ ПОЛІЦАЇ разом з українськими большевиками вдерлися у будинок українського посольства й примусили мене, представника законного українського уряду, опустити його. При цім ,наслідком недодержання наглядаючим урядником даного ним слова, большевикам дістались посольські архиви разом з державними грішми, а мої приватні річі опинились в руках чекистів.

Констатуючи ці факти, які ЛИШЕ ТЕПЕР безборонний український нарід збереже в своїй памяти, посольство законного українського уряду опускає німецьку державу...

Прийміть, пане міністре, вираз мого цілковитого високопошановання."

Цим останнім акордом закінчено пятилітній період ОФІЦІЯЛЬНИХ зносин між демократичною Україною та Німеччиною.

Око.

ЗМІНИ В ПРОВОДІ ГАЛИЦЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ.

Львівський український дневник „Громадський Вістник" у виданню з 8. марта с. р. подає такий комунікат:

У второк 6. с. м. відбулось надзвичайне засіданнє повного Тіснійшого Народнього Комітету, на якому др. Володимир Бачинський вніс резиґнацію зі становища голови Народнього Комітету. У своїй заяві подав він причини, які вплинули на його невідкличну постанову резиґнації.

В довшій дискусії забирали голос: през. Ю. Романчук, о. кан. Стефанович, дир. М. Заячківський, др. Говикович, о. кан. Д. Лопатинський, др. І. Куровець, інж. Ю .Павликовський, Арк. Малецький, о. шамб. Городецький і богато інших.

Після сього Народній Комітет висловив др. Бачинському повне довіре і не приняв до відома його резиґнації.

Мимо того др. Волод. Бачинський не відступив від своєї первісної постанови.

Народній Комітет висловив одноголосно свій глибокий жаль ізза невідкличного рішення д-ра В. Бачинського; зложив йому подяку за дотеперішню важку й відповідальну працю; а крізу на становищі голови розвязав в той спосіб, що покликав до президіяльних чинностий містоголови о. пралата Т. Войнаровського і д-ра І. Курівця яко його заступника. До Міжпартійної Ради Народній Комітет делеґував д-ра І. Курівця яко президента, о. пралата Т. Войнаровського яко заступника президента, і ред. М. Струтинського яко члена Ради.

ЗМІНА АДРЕСИ ГАЛИЦЬКОЇ МІСІЇ.

Звертається увагу на зміну льокалю Галицької Місії у Вашинґтоні, Д. К. Всі писма проситься тепер посилати на адресу:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
Mutual Fire Ins. Bldg. Washington, D. C.

ПРОТЕСТИ У СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Протест м-ра Колбі.

Бувший американський державний секретар (за часів Вилсона) адвокат Колби, який є нині порадником Української Національної Ради, зажадав од Ради Амбасадорів у Парижі, щоб вона його вислухала перед рішеннем справи східних границь Польщі й звязаної з нею справи Східної Галичини.

Рада Амбасадорів не згодилась на це жаданнє, посилаючись на те, що вона не є судовим трибуналом, а тому не повинна вислухати оборони Колбі. Ця відповідь була зломаннєм слова, бо так Керзон, як і Роберт Сесиль обіцяли м-рови Колбі, що йому дадуть можливість висловитись.

Колби тоді звернувся до американського амбасадора в Парижі, щоб той допоміг йому добитись свого права Та Рада Амбасадорів не звернула уваги й на цю інтервенцію.

М-р. Колби переносить справу на розгляд Ліґи Націй, перед якою він зложив формальний протест проти рішення Ради Амбасадорів.

Протест Совітської України.

Уряд Совітської України звернувся до держав Антанти з такою нотою:

„З часописів український совітський уряд довідався, що польське правительство звернулось до держав Антанти з пропозицією про точне установленнє східних границь Польщі. З тих самих жерел видно, що ця справа заходами французького уряду вже є передана на обмірковавнє Ради Амбасадорів у Парижі й незабаром має бути вирішена відповідно з жаданнєм польського правительства.

Совітський український уряд категорично протестує проти всякого рішення без його участи справи тих територій, що лежать у безпосереднім сусідстві з Україною й мають з нею багато спільних інтересів.

При заключенню Різького договору з Польщею Росія та Україна зреклися всяких прав і претенсій на Східну Галичину, становивши український кордон уздовж річки Збруч, що розділює Україну та Східну Галичину. Разом з тим підчас мирових переговорів у Ризі голова російсько-української делеґації Йофе повідомив мирову конференцію на загальнім засіданню 24. вересня 1920 р. декларацію ВЦІК-а з дня 23. вересня тогож року, згідно якої народам, що живуть у Східній Галичині, мусить бути забезпечена можливість вільно вирішити свою долю.

Факт окупації польськими властями та військами територій Сх. Галичини, де людність на три-чверті є українська, уряд совітської України завсігди вважав актом насильства, навіть колиб його затвердила конференція аліянтських амбасадорів. Ухвала антантських держав не може санкціонувати цього гидкого акту. Аліянти, які підчас війни говорили, що вони боряться за самоозначеннє народів, по своїй перемозі поставили 4-міліонову людність Галичини, яка навіть за реакційного режиму Габсбурґів мала політичну, адміністраційну й культурну автономію, в умови далеко гірші, ніж до війни.

Український уряд знає, що польське правительство хоче повернути тимчасову окупацію в анексію. Та цілий світ знає, що людність Сх. Галичини рішучо противиться цьому замахови на його права й свободу. Відмова української людности від участи у виборах, масово еміґрація Українців та инших горожан Сх. Галичини на територію сусідніх держав, щоб уникнути затягнення до польського війська, часткові повстання цілих областий Сх. Галичини, — все це є доказом рішучого протесту цеї країни против анексії.

Анексія викликає обуреннє людности Східної Галичини, як і робітничих та селянських мас України та Росії. Тому український уряд уважає за свій обовязок піднести, що він уважатиме за недійсний і неправосиль всякий лад, який буде встановлено у Сх. Галичини без його згоди й без згоди самої людности.

(Підп.) Раковський".

Протест Совітської Росії.

У дипльоматичній ноті, яку совітсько-російський комісар закордонних справ Чичерин післав урядам Анґлії, Франції та Італії з приводу останньої конференції Ради Амбасадорів, є також один уступ про Східну Галичину. Між иншим, у ноті сказано:

„Коли доля Східної Галичини, населеної тим самим народом, що й союзна з Росією Україна, буде вирішена на шкоду совітським републикам, то наслідком цього виникнуть нові вогнища заворушень. Не можна гадати, що український нарід байдужо дивитиметься на долю частини того самого народу, населяючої Східну Галичину. Зреченнє Росії та України від їх прав на території, положені на захід од їх нової границі з Польщею, не означає, що їм однаково, яка доля спіткає ці території".

Берлін, 17. березня.

Р—н.

ЯК ВИГЛЯДАЮТЬ СЕЛА ПІД БОЛЬШЕВІЄЮ.

В „Правді" комуніст кореспондент ґазети росказує свою подорож по селах. По його словам істнує ДВА ТИПИ СЕЛА: одно голодне, яке уявляє таку картину: „Візжаємо в улицю. Засипані снігом сплять хати. Де-не-де димок. Ні душі. Не зустрічає нас навіть одна собака: минулого року всіх зїли, а тих небагатьох, що лишилось, господарі держать привязаними. Подекуди попадаються забиті ще з минулого року хати. Чекають своїх господарві? Чи дочекаються? Соломяних покрівель мало. Більшість хат й будинків розкриті. Ворота нам росчиняє батько візника — найвисший старець в кожусі, одягненому на голе тіло. На дворі ні курки, ні поросяти". Кореспондент питає, як стоїть справа зі школою й довідуеться: „учитель і шкільний сторож вже більш пів року не одержують з міста гроший і за науку беруть натурою. В результаті ДО ШКОЛИ ПОПАДАЮТЬ ЛИШЕ ЗАМОЖНІ".

Безпосередно після того кореспондент поїхав в сите село, яке не зачепив голод. Там він побачив: „ПОГОЛОВНЕ ПИЯНСТВО: на вулиці попадались 19—12-літні хлопчаки цілком пяні. ПЯНІ БАБИ, МУЖИКИ, ДІВЧАТА. Притягаючи загальну увагу, серед улиці борються дві старі баби. Заїзджу до місцевого совету. Пяний сторож заявляє, що совет „гуляє". Сміялась і плакала гармонія. Баби з якимось завзяттєм і надривом верещали пісню".

Належить ще раз підкреслити, що ЦЕЙ МАЛЮНОК СОВЄТСЬКОГО СЕЛА, даний не якимнебудь „контр-революційним" публіцистом, а АВТОРОМ КОМУНІСТОМ НА СТОРІНКАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРҐАНУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ДОПИСИ

БОСТОН, МЕСС.

Куйте зелізо, поки горяче.

У. Н. Хор має добре заслужену славу найліпшого хору на світі. Тож не стану розписуватися про те, що признали йому і свої і чужі. Хочу тільки звернути увагу на прикрий інцидент, який приключився у нас, в Бостоні, на другім концерті тогож хору.

Помину це, що української публики було дуже мало, бо і так галя була переповнена Американцями. А преціньж варта було послухати українських пісень, співаних нашими соловіями, певне лучше, чим сидіти в „пулрумі" або за чаркою самогонки.

Та лишім це спорікання. Дуже прикро вразило мене і других Українців, коли підчас концерту вийшла на естраду якась Московка чи Жидівка та промовила, що буде збирати жертви **на голодуючу Росію.** Притім вона сказала, що „менаджмент" і управа хору заявили свою згоду на цю „коллекту".

Гірко зробилося нам, що це український хор співає, а жертви збираються не на голодних на Україні, яких там міліони нуждує, а на „голодну" Росію. Безперечно завинили і ми, що не подбали в пору о такі складки, але завинив також і „менаджмент", що не хотів пригадати собі, що на Україні потреба далеко більше помочі, чим на Московщині та **що це виступ не московського, а українського хору.**

Ми не обвинуємо членів хору і так само годні виправдати д. Кошиця, який певне має повязані контрактом руки, але жадалиб від д. менаджера, щоби на далі не вживав укр. пісні і укр. співучих сил для „адвертайзменту" і помочі Московщині.

Цей припадок нагадує мені наш старий гріх у всьому. При кождій роботі ми „пізні Івани". Як кажуть Словаки „мудри Руснак по обедзе", або як кажуть Жиди, що „дай Боже мені такий розум наперед, як має Українець відтак".

Коли могли збирати на Росію, чому не було нам використати поїздки хору на поміч нещасним на Україні? Чиж не потрібує більше помочі наша батьківщина, де міліони людий вимерли з голоду, де і тепер чимало гине ізза тої самої причини?!

Накінець згадаю і те, що є доброго у нашій вдачі.

Це є суща правда, що ми винуваті у розпаді нашої держави. І на Великій Україні і в Галичині наші народні маси не піддерли відразу свого уряду і народної армії, як слід.

І на споді і у верхах було чимало гріха і помилок. Ми завалили українську державу своєю нерішучостю і скупарством. Своїх ми не хотіли ні слухати, ані дати, що їм було треба.

Аж коли прийшли вороги і стали забирати усьо, що їм попало в руки та ще до того катувати, мучити і вбивати, догулупалися ми, що вчинили страшний гріх проти себе самих. Не хотіли дати частки своїм, то мусіли віддати усьо ворогам. Не хотіли боротися за свою волю і щастє, то мусіли іти під розстріл ворогам або вступати до армій гнобителів-наїзників.

Нині ми розуміємо і бачимо свій страшний блуд, за який прийшла страшна покута.

Але у тім є добра наша вдача, що коли спохопились, хоч і пізно, ми не здаємося ворогам. Ми не лїземо і не полїземо ніколи у ворожі ярма, хочби вони і медом були посмаровані. Ми програли на всіх точках: програли в отвертих війнах, програли на дипльоматичних дорогах, програли з усіми протестами і виказами нашого слушного права.

Тільки в однім ми виграли, а саме в розбудженню нашої національної свідомости. Ми побачили, що наш найбільший гріх це некарність, це ломаннє свого власного, народного фронту. Ми навчилися найважнішої річи, а це льояльности, зелізної вірности своїй державі. А у тім і вся суть!

Коли наша влада перетвориться на всеукраїнську революційну, коли стане до рішучої активної росправи із ворогами, вона найде вже нині наш загал готовий хочби життя віддати за українську державну ідею.

Наш народ це той метаь, що потрібує богато огню, щоб мож із нього кувати. Уся біда, яка сплила морем великого горя на Україну, це той жар, який підготовив нашу суспільність.

Нехайжеж наш уряд клепле той готовий метал, поки він теплий!

Н. Давискиба.

БАЛТИМОР, МД.

Віче.

Дня 25-го марта відбулося протестаційне віче в Кортіз Бей, Мд., в гали церковній. На віче зійшлися люди із Кортіз Бей та Балтимор. Віче отворив д. І. Бойко і представив зібранив ціль зборів почім запросив, щоб вибрали президію до переведення віча. До президії вибрано д. І. Бойка предсідателем, Й. Семенкова секретарем і Демка Леґунич касієром. По виборі предсідатель забрав голос і в своїй одногодинній бесіді зясував поведенне ляцьких прислужників, які хотять запроторити нас в ляцьке ярмо, не питаючися нас чи ми на таке годимося. Рівнож завзивав всіх, щоб не тратили надії, бо ми недамося ніколи закувати в неволю.

По тім забрав голос Й. Семенків і представив зібраним, що наша праця ніколи не піде марно, що з тої праці яку ми дотепер робили вийде ця користь, що вона освідомить і злучить увесь український загал. Тільки витревалости і не опускати рук! Він вказав, що кождий нарід мусить провадити борбу з ворогом так довго, поки не вибореcобі свободу. Так само і ми мусимо робити. Кождий чоловік, коли сповняє народний обовязок, остає записаний в історії і в памяти грядущим поколінням!

Відтак вічевики одноголосно рішили, щоби вислати експресові листи з протестами до президента Гардинґа, до секретаря Гюза і до амбасадорів. Разом вислано 6 листів з протестами проти віддачі Галичини. По тім наступила збірка на народні ціли. Сколектовано $17.25.

Зложили отсі: В. Приймак і А. Кармазин по $2.00; Надя Паньовська $1.75; В. Чорний $1.50; Пц Войтович, Я. Семенків, А. Будагазий, І. Бойко, І. Сапливий, Ігнатій Ладна, О. Шандровський, Ю. Ковальчук, Й. Семенків, Д. Лебунець по $1.00.

По зібранню колекти відспівано „Не пора Москалеви й Ляхови служить!" Поміж вічевиками було і кількох латинників, які співали разом із нами завзято, за що їм спасибі. Це вказує, що і латиньство не загасить у нас народного почуття.

Й. Семенків.

АЛЛЕНТАВН, ПА.

Збираймо, жертвуймо!

Наче жебрачка стоїть Украіна, обдерта, зрабована лютими ворогами. Її найлучші діти тиняються скитальцями попід чужі плоти, заповнюють тюрми або чекають на смерть від катів.

По вулицях штигулькають на кулях бідні українські інваліди. Утратили здоровлє за свій нарід, а тепер переносять крайну нужду, бо нарід за них призабув.

Тисячі сиріт і вдів нещасних в кождій околици.

Виснажений війною, здертий драчками, народ, у краю, не годен дати помочі. Тут поміч мусимо дати ми, Українці в Америці.

Надходить Великдень, час загальної радости.

Ой кілько сліз виллється на Україні у це величне свято! А кількo уст буде багнути хоч кришки хліба!

Сестри, Браття! Не забудьмо за бідну нашу Вітчину! Складаймо, жертвуймо щирим серцем і щедрою рукою! Це роспочався передновок, найтяжший час для хлібороба. Кождий мусить так скупити, щоб вратувати себе і родину. Хтож поможе тим, що самі не горні помочи собі.

Чи мають проклинати нас, чи благословити? Чи отвориться наше серце, чи замкне на голос їх умильної просьби? Хай кождий пішле свій дар своїм, що у тяжкій потребі, хай кождий пішле жертву нещасним із свого села та околиці. А крім того складаймо загальну складку на інвалідів, на вдови і сироти, на недобитків нашої армії, на бідних студентів, на голодуючих письменників, на усіх бідних, та нещасних, що просять у нас помочі.

Хай цей Великдень не буде святом паски, ковбас і муншайну, а святом справдішного Воскресення. Поскупім собі ласощів і гарного одіння, а заощаджене віддаймо „меншому братові, меншій сестрі".

Це буде справдішний Великдень правдивої обнови нашого духа.

Українці! Не пора на гучні забави і веселість, коли перед нами наш роспятий Народ. І слізми не доконаємо нічого. Для нас, в Америці, тільки одна дорога, а саме дорога такого жертвовання, яка пристоїть народові, що бажає і варта волі.

Замкни уста для чванливої бесіди, а дай.. Не грози ворогам, не кивай пальцем в чоботі, а дай достойну тебе і твого народу жертву на кращу йому долю і свободу.

Там піде боротьба, а відси на ню гроші.

Чи бачимо тепер, якої нам складки потреба? Не лукавмо перед собою, бо не ошукаємо ні Бога ні Батьківщини, ні навіть себе самих. Наша жертва мусить бути така, як і в других народів, що боролися за своє. Коли хочемо мати рівне з ними право, порівнаймося і з нашими обовязками!

Лев Хома.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Звіт з концерту.

Заходом тов. Будучність в Нюарку, Н. Дж., дня 17-го лютого відбувся концерт в честь поляглим борцям за самостійну Україну — борцям, котрі упали за Україну працюючих, але самостійну. Чистий дохід з концерту призначено на половину, Голодуючим на Великій Україні і на боротьбу у Сх. Галичині. Помимо контр-аґітації тайної і явної із боку наших „нюарських большевиків", які аґітували проти концерту, мотивуючи тим, що мовляв вони роблять концерт у користь контра революціонерів, яких большевики побили, помимо всякої терешкоди, учасників була повна галя. Концерт відбувся вдоволяючо.

Загального приходу з концерту було $186.62, розходу на концерт було $125.22, чистого приходу осталось $61.40.

Підчас перерви між першою частиною програми а другою, тов. Корпан візвав присутних, аби зложили добровільні датки голодуючим на Великій Україні і для тих, що борються безпосередно проти Польщі у Сх. Галичині. На цей зазив присутні зложили $41.10, так, що разом всіх гроший з концерту і добров. датків було $102.50 З того вислано половину голодуючим на Велику Україну ($50 в долярах) оплата $2.50 разом $52.50, а другу половину $50.00 передано на руки місцевому боєвому комітетови число 2, котрий має переслати з рештою гроший, які збирає і посилає на допомогу тим, що борються в Сх. Галичині. Гроші голодуючим післані через берлінський допомоговий комітет, на руки В. Винниченка.

Евг. Ваврищук, скарбник.
Н. Козуб, писа.

Додаткове слівце складача. — Московські ступайки, побачивши, що не вдалося їм розбити концерту, понаписували повно лайок до своєї нюйорської памийниці. З великою радістю цей гадючий орґан московських хрунів надрукував аж кілька разів „критику". Замість відповідати широко і довго, ми скажемо, що розумний чоловік іде до своєї цїли та не задержиться, коли миршава собака вискалить проти нього зуби.

НА ФОНД РІДНОЇ ШКОЛИ.

(Через „Свободу")

На хрестинах у п. Гаврила Дацкова зложили дар на Рідну Школу у Львові (прислав Д. Атаманець) слідуючі: Д. Атаманець, Григ. Чикало, Мар. Барабаш, Ол. Галаса, Петро Винярський, Іван Пак, Дм. Гніздор, О. Конюк, Мак. Стросняк і Гавриїл Данків по $1.00; Іван Качмар 50 цнт. — Разом $10.00.

Попередно оголошено $198.85

ДОСІ ЗІБРАНО $209.35

ПОКЛИК

до односільчан громади Печеній, пов. Перемишляни.

Дорогі Земляки!

Світова війна знищила всі наші здобутки, на котрі складалися сотки літ. Понищено все майно приватне, громадське і церковне. Війна не оминула і нашого села. Російська армія, уступаючи з нашого краю, переходячи через наше село, забрала з дзвиниці всі дзвони, окрім іншої заподіяної шкоди. Остались ми тепер без дзвонів, а відомо нам всім, що коли дзвін нам задзвонив, ми знали, що се або свято або оповістив яку сумну вість про смерть котрого з наших членів громади. Нині громадяни села Печеній не суть в стані купити дзвонів для свого храму Божого. Тому віднеслись до нас з просьбою о поміч. І вже зложено кілька десяток долярів. Отсею дорогою підписаний комітет відноситься до всіх односільчан села Печеній, щоби жертвували відповідну жертву на дзвони і надсилали на адресу касієра: Романа Кузьма, 48 Grand St., Brooklyn, N. Y. Коли зберемо більшу суму, відошлемо до нашої громади, а виказ жертводавців оголосимо в часописах і зашлемо до краю. Ми віримо, що жаден член нашої громади не відкажесь від жертви на цю ціль.

КОМІТЕТ:
Роман Кузьма, Андрей Васильців
Никола Крап.

МИТРОПОЛИТ ШЕПТИЦЬКИЙ ПРО РОЛЮ ЗАХОДУ У ЗЄДНАННЮ ЦЕРКОВ

Читаємо у віденському „Українському Прапорі":

Митрополит Кир Андрей Шептицький мав 18. лютого с. р. у Папськім Інституті для Східних Справ у Римі конференцію над основними точками при повороті України й Росії до єдности з Римом, під заголовком: „Роля Заходу в зєднанню церков".

Саля була набита. Кардинали Ванутеллі й Рагонезі, епископ Ісая Пападопульос, асесор Конгрегації для Східних, епископ Канади Никита Будка й инші епископи, енерали чинів, ігумени, священики, студенти української, грецької і инших колегій, численна польська кольонія з урядовим представником Польщі, представник українського правительства п. Бандрівський, — взагалі представники найріжнороднійших народів світа були там заступлені незвичайно численно, щоб послухати достойного прелеґента.

Митрополит — у грецькій рясі — прийшов на кулі, бо є слабий на ноги. В найбільшім скупленню слухали всі відчиту виголошеного ясно, елеґантно, з прецизністю ученого і знавця справи, якого кожде реченнє виявляло велику науку й душу та відвагу апостола у службі церкви та спасення душ. Дехто почув на сім відчиті багато доси нечуваного, несподіваного, а то й гіркого.

Наперед звернув Митрополит увагу, що відірвані від єдности з Римом східні церкви стоять близше до Риму, чим протестанти, бо протестанти відкинули весь церковний авторитет, а незєднані церкви Сходу, з Азії і греко-славянські, задержали авторитет, відмовляючи лише послуху папі римському. Їх поворот до Риму, і то масовий, є не без підстави сподіваний і тому до нього треба приготовити все, щоб його улекшити.

Перше, що треба тим незєдиненим сказати і привести їм на ум, щоб у се повірили, є те, що можна злучитися з Римом і стати католиком, не приймаючи нічого латинського, але задержуючи вповні свій питомий обряд. Бо се, що їх стримувало і стримує ще нині на дорозі до Риму є страх перед латинізацією. А відомо, що Східні тримаються завзято своїх ботьківських традицій і обрядів, які до того стоять у тісній звязи з національністю.

Великий крок вперед до сього зробив був Папа Лев XIII. у славній енцикліці: „Гідність Східних". У ній поставив сей великий Папа ясно засаду, що Схід має навертатися Східними для Сходу, для себе самих, а не на латинський обряд. Східні обряди мають бути задержані. Але спеціяльно в Росії є загальний сумнів, чи те, що Папа Лев XIII. постановив, відноситься також до них. Місіонарі се промовчують, а сумний досвід з польськими впливами в напрямі польонізації і латинізації серед зєдинених Українців від XVI. століття, стоїть перед Росіянами ю незєдиненими Українцями як історичний факт, і з сього витворилась там поважна перешкода до зєдинення. Засаду Папи Льва XIII. треба строго приноровити тепер, ясно зазначуючи, що грецький обряд лишиться ненарушений. Інакше непевність що-до засад попсує велике діло і щирий їх наклін до Риму в самих початках.

Деякі латинські місіонарі й не думають про те, щоби грецький обряд лишився ненарушений, терплять його лише на якийсь час, і думають, що навернені мають приняти з часом обряд латинський. Забувають у своїй ревности католицькій, що обряд латинський не є католицький, бо цілий світ його не придержується. Віра, св. Письмо, св. Тайни, головство церкви — се все є католицьке, значить, одно на цілий світ, а обряди є ріжні, хоч латинського обряду придержується найбільше католиків і сам Папа. Але до сього ще треба додати, що зза того не можна говорити, що обряд латинський є ліпший, ніж скажім, грецький, бо всі обряди є однаково добрі для тих, що їх придержуються і всі повинні зберігтися у своїй питомій красі й чистоті.

Ще одна прикра справа потрібує висвітлення. Деякі місіонарі лишають тим, що їх привели до зєдинення з Римом, волю що-до того, якого обряду хочуть придержуватися. І тим робом вже багато Росіян перейшло на обряд латинський. То є практика, якої не можна толерувати. Коли доси з одного обряду на другий ніколи не було можна переходити без особистого дозволу св. отця, то тепер, у такій важній справі, рішає про те вплив місіонара! Засада виглядає гарно: наверненому лишається волю вибрати собі обряд, але се річ природна, що той обряд, що його місіонар захвалює, видається найкращим. Але се, зза кількох випадків переходу на латинство, псує вигляди цілої справи навернення Сходу і є очевидно нарушеннєм поважного права. Щодо сього мусить Рим дати ясну, певну, опреділену... рішучу та згідно з величними вже ... у формі закона виданими — уставами Венедикта XIV. і Льва XIII.

Незєднані дуже інтересуються всім, що про них тепер пишеться, чи говориться у католицькім світі, та живим приміром зєдинених Українців — що Митрополит пояснив примірами зі свого побуту в московській неволі.

Захід мусить станути ясно що-до відношення до закона Папи Льва XIII і його приноровлювання до Росії й України. Грецький обряд мусить бути респектований на рівні з латинським. Захід мусить показати Сходови, що таке церков католицька, і що є непомильність Папи у справах віри й моралі (бо багато думає, начеб католики вірили, що Папа не може згрішити й дивуються, як їм скажеться, що Папа також сповідається). Дальше Захід мусить памятати, що на Сході є у багатьох справах відмінний спосіб думання та життя, що з окрема Славяне мають багато своїх питоменностей. Те все треба студіювати, знати, шанувати, любити, та братися до того з чистим серцем та чистими руками і трактувати ті краї не як краї поган, але як важні місії зєдинення з чистим наміром приєднати їх до єдности зі столицею св. Петра.

Св. Отець Папа Пій XI. показав сю дорогу як можна найкраще. Голодуючій Росії й Україні післав і посилає запомоги для ратовання голодуючих і нічого від них не бажає за се в заміну. Папа зачав се діло як Ісус Христос: любовію і посвятою. Що тим зєднав собі серце всіх і виявив найкращу рису католицької церкви всім незєдиненим, се ясне. Туди і всім місіонарам дорога, а любов, скріплена Божою ласкою, поведе діло до певного успіху.

Н. Б.

ПИСАНКИ.

Спекла мама д' Великодню
Біленькі паски
А я куплю собі фарби,
Спишу писанки.

Розпишу я на писанках
Квітки, ялички,
Розмалюю, роздарую
Межи дівочки.

А братови маленькому
Дам писанки дві,
Щоби ними карбуляв ся,
В шовковій траві.

Марійка Підгірянка.

З КРАЮ.

Як колись в Африці.

(Виняток з листу).

Полюхів, Галичина.

...Тут у нас, в Галичині, як сам знаєш... Рекрутів ловлять, як „гицлі" псів. По ночах ходять жандарми і „полюють" на хлопців. Хоч зимно, парубки втікають простоволосі, напів голі, босі. Котрих зловлять, замикають до зимних товарових ваґонів і везуть як худобу на заріз. Трапилося вже нераз, що наші хлопці порозбивали ваґони, побили і розоружили вартових та повтікали в світ за очи.

По краю гуляють ватаги узброєних людей, як у Росії. По селах розізджають улани, які виловлюють не тільки рекрутів, але і таких, що вже не є у тім віку.

Кажуть, що їх вивозять до Франції на роботу. Як довідаю ся лучше, то докладно тобі про це напишу. Як це правда, а всі так само говорять, то у нас, в Галичині діється тепер так, як колись в Африці. **Ляхи ловлять невольників-Українців і продають їх Французам.** Вони при тій своїй „роботі" рабують, що тільки попаде їм в руки. Здирають навіть з людий блюзи, чоботи, сподні, забирають гроші, харчі, усьо, що тільки собі сподобають. Притім ті звірюки насилують дівчат і поводяться певне гірше, чим колись дикуни з Азії пару сот літ назад.

(Далі приватне).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КІЛЬКО ЗЛОЖИЛИ ПООДИНОКІ ОСОБИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ

(Послідний спис).

(8)

190) З Скрентон, Па., збірку переслав п. В. Гришко 65.00
Зложили: Підчас панахиди дрібними датками 6.55; о. Мирон Залітач 5.45; Симеон Пелех 2.00; Петро Дочич 1.00; на мітингу Обєднання: Ілько Гоменчук, о. Мирон Залітач по 5.00; Теод. Писар 3.00; по 1.00: Михайло Яремкевич, Андрій Чомко, Тимко Назар, Василь Гришко; Співацьке Тов. „Боян" з коляди 30.00.

191) З Сімор, Конн., від Бр. св. Івана Хрестителя переслав п. И. Вітяк 10.00

192) Декейтур, Ілл., Магдалина Лазаренко 5.00

193) З Ненті Гло, Па., збірку з парастасу в Укр. греко-прав. церкві переслав о. Іван Палій ... 6.00

194) З Дербі, Конн. Гн. Труш 5.00

195) З Оселдж, Айова, Михаїл Дворницький 10.00

196) З Стемфорд, Конн., Антін Грицишин 1.00

197) З Бруклин, Н. И., Назар Гайдамах 5.00

198) З Когос, Н. И., збірку з панахиди переслав через Обєднання о. Лев Чапельський 13.00

199) З Джерзи Сіти, Н. Дж., від 3-го відділу Провидіння переслав п. К. Підлубчишин 25.00

200) З Ню Йорк Сити, Федько Гуляй 5.00

201) З Оолд Вестбурі, Н. И., Олекса Гладкий 3.00

202) З Ню Йорк, Н. И., Н. Н. 10.00

203) З Аликвипа, Па., о. Стефан Маланяк 5.00

204) З Бруклин, Н. И. Гр. Н. Андрухів 5.00

205) З Шефілд, Па., збірку яку сколектували пп. Андрій Окрух і Никола й Кулька, переслав п. Кулька 17.80
Зложили: Укр. Нар. Комітет 8.00; Бр. св. Івана Хрест., від. 53 Провидіння 2.50; по 1.00: Д. Федак, Андрій Окрух, Ник. Кулька, Іван Ходань, Гриць Лісик, Ів. Динак; по 50 цнт.: Василь Кундира, Антоній Нагірний; Ілія Сагат 30 цнт.

206) Шенандоа, Па., о. Петро Єзерський 10.00

207) З Вунсакет, Р. Ай., збірку з панахиди в церкві св. Архистратига Михаїла, переслав п. М. Чагарин 35.00

208) З Блекфілд, Па., Іван Гаврик 5.00

209) З Сликвил, Па., від Івана Мацержака переслав п. Ф. Ясновський 5.00

210) З Гемтремк, Мищ., Стефан Простий 5.00

211) З Болтимор, Мд. 10.00
Зложили: Иосиф Семенків і Ів. Семенків по 5.00.

212) З Вилтон, Н. Д., Семеон Данилюк 5.00

213) З Детройт, Миш., Василь Космина, Сіновик 17 сотні...... 5.00

214) З Турнерс Фолз, Масс., Д. Атаманюк 5.00

215) З Ст. Луис, Мо., переслав додаток до попередної збірки п. Стефан Макара 5.00
На ту як і на попередно оголошену квоту зложили: о. М. Данилович 10.00; Т. Шпит, М. Петровський і В. Щупляк по 6.00; І. Якимів, Т. Кушляк, М. Вівчаровський, Терентій Міляр, С. Макара, І. Добромильський, Т. Робак, Др. Н. Клим по 5.00; И. Викривач 3.00; по 2.00: П. Ярема, П. Тронко, П. Коромець, Е. Рокіцкий, Т. Турянський, В. Тустановський, Ю. Оліяр, М. Дмитришин; Т. Гнатів; по 1.00: В. Андрус, Т. Ябчанка, В. Білик, М. Хома, М. Єзуско, М. Зарубінська, С. Воляньский, М. Дутко, Р. Кушляк, А. Помірко, І. Кліщ, І. Онуфрій, Д. Кулик, І. Гусарчук, В. Петришин, І. Хрунь, М. Кондрат, И. Сопко, М. Бартіш, М. Стецік по 50 цнт.: Г. Гаджика, І. Петрович, М. Брич, А. Береза, І. Любчин, Т. Шевців; по 25 цнт.: Д. Милиганич, І. Борщух, А. Хомик, Ю. Василюка, Т. Маштала, В. Прокопів, А. Совяк; дрібні датки 5.85.

216) З Честер, Па., від Костя Щербака переслав о. О. Лотович 3.00

217) З Джерзи Сіти, Н. Дж., від Петра Кушнірика переслав п. Антін Онисик 5.00

218) З Гюстон, Тексас від Павла Барабаш переслав п. М. Балабан 5.00

219) З Бейон, Н. Дж., збірку з панахиди переслав о. Иосиф Дженджера 8.64

220) З Вилксбери, Па., збірку переслав о. М. Паздрій 24.56
Зложили: З панахиди в церкві св. Ап. Петра і Павла 19.56; Бр. св. Андрея, від 48 У. Н. С. 5.00;
З Едвардзвил, Па., збірку переслав о. М. Паздрій 46.14
Зложили: З панахиди в церкві св. Володимира 21.14; Бр. св. о. Николая, від. 118 У. Р. Союза 15.00; Бр. Непор. Зач. Пр. Діви Марії, від. 31 Провидіння 10.00.

221) З Нортгемптон, Па., переслав о. Іван Кутський 33.00
Зложили: В церкві св. Івана Хрестителя 28.00; Евеліна Кутська 5.00.

222) З Ню Йорк Сіті, Петро Вишиваний 10.00

223) З Лорейн, О., збірку переслав п. Вол. Каршень....... 11.00
Зложили: Іван Гідич 3.00; по 2.00: Іван Андрущак, Иосиф Гидич, Николай Горощак, Володимир Каршень.

224) З Палмертон, Па., від бр. св. о. Николая, від. 369, переслав п. М. Куба 5.00

225) З Ню Кенсингтон-Арнолд, Па., від Григорія Зарічняк переслав о. Павло Процько.... 5.00

226) З Коппел, Па., Іван Цап 5.00

227) З Спринг Вели, Н. И., Александер Мельник 10.00

228) З Савтпорт, Конн., від тов. ім. Т. Шевченка, від. 84 У. Н. Союза переслав п. Ю. Гоголь. 5.00

229) З Джевет, Па., збірку переслав п. М. Гирович 9.75
Зложили: по 3.00: о. А. Рудакевич, Михаїл Гирович, Павло Нескот; по 25 цнт.: Лука Ковик, Іван Оринич, Николай Опар.

230) З Блек Стейшен, Па., Олекса Сверид 5.00

231) З Нюарк, Н. Дж., від бр. св. Івана Хрестителя переслав п. Олекса Лисак 15.00

232) З Бруклин, Н. И., від тов. Богдана Хмельницького, від. 22 У. Н. С. переслав п. М. Баглай.. 5.00

233) З Монесеен, Па., Стефан Крицький 5.00

234) З Карнегі, Па., переслав збірку о. Олекса Пристай..... 38.40
Зложили: Збірка з панахиди 12.73; о. Пристай 10.67; Ів. Шаєя 10.00; Антін Астряб 5.00.

235) З Ню Гейвен, Конн.... 2.00
Зложили: Михайло Довгий, Ів. Винничук по 1.00.

236) З Толідо, О., квота яка зістала з збірки на вінець на привитання У. Н. Хору переслав п. Михайло Корнова 10.00

237) З Ню Британ, Конн., збірку переслав о. В. Козоріз.. 26.00
Зложили: Укр. гр.-кат. церков Неп. Зач. Пр. Діви Марії 5.00; Бр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 9 Провидіння 10.00; о. Володимир Козоріз 10.00; Ів. Сеньцьо 1.00.
З Терiвил, Конн. від Укр. гр.-кат. церкви св. Арх. Михаїла переслав о. В. Козоріз 5.00

238) З Ню Гейвен, Конн. збірку з панахиди переслав п. К. Марушак 33.70
Зложили: Агафія Бундзяк 5.00; по 1.00: Іван Плуговський, Кароль Стасюк, Петро Кінащук, Григорий Шрятяк, Михайло Сампара, Яків Парицький, Володимир Березіцький, Іван Веселик, Николай Плуговський, Семен Денега, Петро Климковський, К. Гузар, Николай Янєвич, Осип Режевський, Петро Лобур, Ол. Заверинюк, Михайло Довгий, Атаназій Ліпцан, Франко Гаврон, Гринько Куць, Анна Осадчук; дрібними датками 10.70.

239) З Симпсон, Па., о. Алексій Пеленський 5.00

240) З Мейфілд, Па., Олекса Наконечний 10.00

241) З Н. Тованда, Н. И., збірку від 115. відділу Провидіння переслав п. Іван Богдан.. 5.00
Зложили: Стефан Кирницький 2.00; по 1.00: Іван Турецький, Іван Баран, Іван Попадюк.

242) З Оксфорд Фурнес, Н. Дж., Мих. Гуцалюк 5.00

243) З Стейплетон, Н. И., збірку переслав п. Іван Геба 45.00
Зложили: З коляди від бр. св. Арх. Михаїла, від. 211 У. Н. Союза 35.00; Ник. Ясиншин 10.00.

244) З Деслодж, Мо., збірку в церкві Успенія Пр. Богор. переслав о. М. Лукавський 6.60

245) З Голйок, Масс., Н. Н.... 5.00

246) З Кайзер, Па., збірку переслав о. Михайло Капець.... 110.00

247) З Филаделфії, Па., від бр. св. Иосафата, від. 5 Провидіння переслав п. И. Кирилюк........ 11.00

248) З Бравтон, Па., Дмитро Дубрівний 3.00

249) З С. С. Шикаго, Ілл., збірку переслав о. Ф. Кисіловський 22.00
Зложили: о. Ф. Кисіловський 10.00; Збірка в церкві Рождества Пр. Діви Марії 12.00.

250) З Минеаполис, Минн., збірку з панахиди в церкві св. Константина і Єлени переслав п. М. Грубрин 36.00
Зложили: о. В. Гривнак 5.00; по 1.00: І. Коцюба, М. Самотюк, Д. Колтик, О. Пилатюк, А. Процай, И. Литвин, Д. Менюк, П. Петринчук, П. Андрущак, М. Стрільчук, М. Бачинський, П. Мандюк, І. Сохорович, Я. Грубрин, О. Козак, С. Рихлій, П. Кулиняк, К. Рихлій, М. Манзен, М. Кузів, М. Грубрин; по 75 цнт.: Кат. Качмар і П. Шабатура; по 50 цнт.: П. Гайва, А. Щерба; дрібні датки 6.00.

(Дальше буде).

ДЕЩО ПРО КУПІЛЬ

Наближається літо, а з ним спромога купатися і взагалі вживати частійше і більше води. Та це вживаннє, як і взагалі все, що має якийсь вплив на людське здоровлє, може легко, при несвідомости стати шкідливим а навіть бути причиною дуже поважних хворіб. Тому слід застановитись над тим, для чого люде вмиваються і купаються і яке вживанне води є сприяюче здоровлю, а яке шкідливе.

Людське тіло є покрите шкірою, у якій находиться безліч маленьких отворів, називаних порами. Тими отворами людський організм безперестанно виділю з себе усякі непотрібні або шкідливі йому матерії. Коли це виділюваннє відбувається скоро, нагло, тоді його замічаємо у виді краплинок і кажемо, що чоловік пріє. Тай без того видимого поту, пори працюють, і той бруд, який находимо на тілі у тих місцях де вона є закрите одежою, походить у більшій части з тої нечистоти, яку виділюють пори.

Ясно, коли довший час шкіра остає немита, то бруд затикає ці отвори, нечистота з тіла не може виходити і остає у нутрі людського організму. Чоловік через те слабне, легко попадає в слабість, а зовнішно вже робиться неприємним для окруження тому, що, як звичайно кажуть, „його чути потом".

Кромі цего у літі піт має ще друге значіннє. Знаємо, що вода перемінюючись в пару остуджуєсь. Коли вийдемо з теплої купели і вода на нас пару, нам робиться холодно. Через те природа подбала вже про це, що чоловік у літі більше пріє, а піт висихаючи на тілі, охолоджує його і через те людина менше терпить від горяча. Спрага, яку чоловік має у горячий час, це є нічого иншого, як лиш потреба матеріялу, щоб організм мав чим пріти. І чим пори у шкірі є чистійші, чим їм легче виділювати піт, тим людині легче переносити жару.

Як уже зі сказаного видко, головним завданнєм купелі є утримувати чистоту шкіри, щоб не перешкоджувати а навпаки помагати порам у їх пожиточній і для людського здоровля конечній роботі. Тому давний звичай, купатися раз на тиждень, слід закинути, а купатись по можливости що дня. Рівнож не вистрачає миття у миднищі чи у балії. О много краще уживати тушу (сявер) який через те, що вода ударяє по тілі, промиває шкіру основнійше і певнійше. Та вода не лиш промиває тіло, вона залежно від своєї теплоти, остуджує його, або огріває. І людський організм може легко потерпіти від того, коли його надто огріти чи остудити. Тому при купелі треба вважати і на цю другу її сторінку і придержуватись слідуючих засад:

Дуже ще малі діти, старші віком особи, а далі люде не здорові не можуть коли-небудь вживати холодної купелі. Через нагле остудженнє вони легко можуть придбати якусь недугу, простуду, або ревматизм. Навіть зовсім здоровим людям така дуже студенна купіль може пошкодити, головно на серце. Взагалі нагло кидатися в холодну воду є більше шкідливо, чим корисно.

Тепла купіль є найкраща для очищення тіла, та через те, що вона не гартує людини, не слід по ній у зимі виходити на двір; найкраще вживати її перед спаннєм. У літі вона теж краще, чим холодна, очищує шкіру і тоді нема вже тої небезпеки простуди, що в зимі.

Найкращим і найздоровійшим способом купання є горячий туш для проміття шкіри, а по нім короткий, не довший як мінуту — холодний туш. Тіло, огріте теплою водою, легче зносить наглу переміну, гартується і швидко назад огрівається.

Купелів річних і морських слід вживати лише у теплі, по можливости сонячні дні. Не іти у воду раньше, як дві години по послідним їдженню, і, залежно від теплоти воздуху і води, не оставати в ній довше як чверть години. Краще вийти кілька разів на беріг, огрітись на сонці і знова вертати в воду, чим безперестанно сидіти у ріці чи в морі. У воді не лежати безрушно а рухатись, найкраще плавати.

Часто дехто буде покликатися на те, що ось, мовляв, цей або той, купаються годинами, скачуть у воду, як лід холодну, їдять у воді і т. д. Та у таких случаях слід приглянутись, чи такі люде не вправлялись і не загартовувались окремо для таких спортів, або — чи воно їм все виходить на здоровля.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326 повідомляє, що чвертьрічний мітинг відбудеться о 6. годині вечером в пятницю, 13. цвітня в гали А. Турка під ч. 814 Мейн ул. Контрольна комісія здасть справозданнє з книжок. Таксамо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Н. Колодій, предс.; І. Соколовський, секр.

НЮВАРК, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 371 повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о годині 7.30 вечером в пятницю, 13. цвітня в гали церковній під ч. 49-51 Бікон ул. На порядку нарад дуже важні справи. Неявившийся член заплатить кару 2 дол., а урядник 3 дол. — І. Тарнавський, предс.; Г. Романків, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. И. Тов. Вільні Козаки, від. 316 повідомляє, що місячний мітинг відбудеться о годині 7.30 вечером в четвер 12. цвітня в домі Вільних Козаків під ч. 102 Джойнер ул. Проситься, аби кождий член явився, бо є важні справи до полагодження. Рівночасно повідомляєсь всіх членів, котрі мають діти, щоби вписували до Молодечого Союза і разом з батьком і матерю були в одним товаристві і українській організації. Тепер нагода для дітий, бо вступ вільний. — Н. Стрілець, предс.; О. Мачинський, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".